

RECENSIE

LIGHT

LEINEROEBANA / KYAI FATAHILLAH

★★★★☆ DANS

20 MEI 2016 - CHASSÉ THEATER, BREDA - SPEELLIJST

TREFZEKER TEGEN DE STROOM IN

Door Marcelle Schots gepubliceerd 23 mei 2016

Voordat een black-out aan het einde van de voorstelling *Light* het theater in volledige duisternis dompelt, kijkt de grote groep dansers en musici de toeschouwers in de ogen. Alsof zij het stokje van wat zich in de vijf kwartier daarvoor op het podium van het Chassé Theater heeft afgespeeld door willen geven. *Light* is een vervolg van de samenwerking van LeineRoebana, die in 2009 begon met componist Iwan Gunawan, zijn gamelan-ensemble Kyai Fatahillah en dansers van Independent Expression uit Solo (Indonesië) en voor het eerste werd beklonken in de voorstelling *Ghost Track* (2011). Met *Light* wordt ook het vijftienvijftig jarig bestaan van de groep gevierd. Waar *Ghost Track* een ontmoeting tussen westerse en oosterse dans- en muziekstijlen was, een uitwisseling met behoud van eigenheid, heeft het samenzijn in *Light* verderstreckende gevolgen voor ieders inbreng. Terwijl de discussie over verschillende culturen in de samenleving een steeds negatiever karakter krijgt, brengen LeineRoebana en de grote groep dansers en musici een positief geluid. Of het nu de codes van een cultuur, van een danstaal of een muziektraditie zijn: juist in de wijze waarop mensen zich hebben geleerd te uiten zijn er voldoende openingen om tot elkaar te komen, laten de kunstenaars hier op overtuigende wijze zien.

Aan de armbewegingen die zich een weg door de ruimte banen in de abstracte danstaal van LeineRoebana, tegenover de geconcentreerde precisie waarmee de dansers op andere momenten hun armen strekken en spannen, liggen verschillende uitgangspunten en gedachten ten oorsprong. Maar wat gebeurt er als je het persoonlijk cultureel archief laat vermengen met dat van anderen? Die vraag onderzoeken de makers in *Light* diepgravend. De kwaliteiten van de dansers en de musici, en net zo goed de verschillen of beperkingen ten opzichte van elkaar, vormden de voedingsbodem voor *Light*. De stem van het werk van LeineRoebana is duidelijk hoorbaar, er zijn elementen zichtbaar die ook hun vroegere werk kenmerken. Zo is er geen opvallend dwingende dramaturgie aan de hand waarvan de toeschouwer door de voorstelling wordt geloodst; de opbouw van *Light* verloopt subtieler. Zo is er ondanks het positieve uitgangspunt van de voorstelling aanvankelijk spanning te voelen in de atonale delen van de compositie van Iwan Gunawan.

Ook de teksten, die net als in eerder werk een fragmentarisch karakter hebben, vallen in *Light* op hun plaats. Aan het begin van de voorstelling worden woorden op de achterwand geprojecteerd, een voor een verschijnen zij en langzaam maar zeker vormen zij zinnen waarvoor uit verschillende talen wordt geput. Opvallend genoeg komt er, terwijl je het merendeel niet begrijpt, langzaam meelezend toch een gedachtestroom op gang. Ieder aanknopingspunt kan zo het begin van begrijpen worden.

De compositie van Gunawan is eclectisch en tegelijkertijd is er samenhang. Vol ingehouden emoties zingen Bernadetta Astari en Ekaterina Levental een prachtig duet. Wreed worden soms de snaren van de harp beslagen. Er zijn ritmische secties en er worden jazzy songs door verschillende dansers gezongen. Want ook enkele dansers zingen, terwijl zangeressen en musici bewegen. Dat dit opvallend goed uitpakt, heeft alles te maken met de persoonlijke inbreng van de verschillende uitvoerende kunstenaars.

Welke bewegingen en klanken waar precies hun oorsprong hebben is in de rijkdom die *Light* herbergt slechts ten dele duidelijk. Steeds verder wordt de energie gestuwd, de groep kan na een opzweepende synchrone dansfrase uiteenspatten als lichtstralen op een stuk gebroken glas.

Met *Light* laat LeineRoebana zien dat ze trefzeker tegen de stroom van negativiteit over het samenleven van verschillende culturen in vaart. Dat heeft niets met naïviteit te maken, zoals sommige politici ons dagelijks willen doen geloven. Het is juist het bewijs dat er van alles kan groeien uit openheid en uitwisseling zonder dat iemand alles achterwege hoeft te laten.

Foto: Deen van Meer

- See more at: <http://www.theaterkrant.nl/recensie/light/leinerobana-kyai-fatahillah/#sthash.a7kp8wng.dpuf>